

Julkaisufoorumi tarkentaa kotimaisten tieteellisten julkaisujen laatuluokituksia

Tieteellisten Seurain Valtuuskunnassa toimineessa Julkaisuforumihankkeessa luotiin laatuluokitus tieteellisille julkaisukanaville: tieteellisille lehdille, konferenssi- ja kirjasarjoille sekä kirjankustantajille. Luokituksen tekivät 23 tieteenaloittaista asiantuntijapaneelia, yhteensä noin 210 henkilöä. Hankkeen ohjausryhmä valitsi jäsenet yliopistojen, valtion tutkimuslaitosten, tieteellisten seurojen ja tiedeakatemioiden ehdotusten perusteella. Kaikkiaan luokitus on koskenut noin 19 500 lehteä ja sarjaa sekä noin 1200 kirjankustantajaa.

Hallinnon tutkimuksen alueelle liittyi suorimmin kaksi paneelia: politiikan tutkimuksen, hallintotieteen ja oikeustieteen paneeli (paneeli 19) sekä taloustieteen paneeli (paneeli 16). Itse toimin edellisen paneelin jäsenenä. Sijoittuminen kahden paneelin alueelle mahdollisti hallinnon tutkimuksen laaja-alaisuuden esiintulon. Samalla syntyi kuitenkin myös koordinaatiotarpeita. Yksi ja sama tieteellinen lehti piti liittää samaan tasoon (1, 2 tai 3) molemmissa paneeleissa. Toisaalta korkeamman tason sijoja ei kannattanut käyttää samaan lehteen yhtä enempää. Paneelissa 19 tasolle 1 on otettu mukaan keskeisimmät kotimaiset ja ulkomaiset lehdet ja sarjat, jotka täyttävät tieteellisen julkaisukanavan määritelmän (1007 kpl). Tason 2 julkaisut (235 kpl) kattavat 19 % julkaisuista ja tason 3 lehdet (61 kpl) puolestaan 5 %.

Lehtien tieteenalaluokitus perustui Thomson Reutersin WOS:n, Elsevierin Scopuksen, ERIH:n sekä Norjan, Tanskan ja Australian vastaavien järjestelmien luokitukseen. Luokituksissa oli monia eroja. Julkaisufoorumi ei muodostanut omaa luokitusta, kuten esimerkiksi Norjassa ja Tanskassa tehtiin. Hallinnon tutkimuksen näkökulmasta tästä voi seurata myös ongelmia, mikäli tieteenalaluokitettua aineistoa käytetään jossakin yhteydessä jonkin yliopiston tai sen yksikön tai peräti yksittäisen tutkijan julkaisu toiminnan luokittelussa.

Julkaisufoorumin kotisivulle on päätetty lisätä mahdollisuus tehdä tieteenalakohtaisia hakuja. Tieteenalakohtaisuus voi periaatteessa nojata paneelien mukaiseen ryhmittelyyn tai edellä mainittuihin kansainvälisiin luokitteluihin. Kummassakin tapauksessa hakujen tekijän tulisi olla hyvin perillä eri luokitusten poissulkevuudesta, sillä muutoin hallinnon tutkimuksen kannalta relevantteja julkaisuja on vaikea löytää. Itse nostin julkaisufoorumin toiminnan kuluessa esille mahdollisuuden, että tutkimuksen muuttumisen kannalta varsin konservatiivisiin tieteenalaluokituksiin perustuvan laatuluokitustiedon käyttö voi uusintaa perusteettomia jakoja. Esimerkiksi julkisen ja yksityisen hallinnon/organisaatioiden/johtamisen jaottelujen ylittäminen on tutkimuksessa jo arkipäivää, mutta ei lehtien luokituksissa. Toivottavasti tehokkaat hakutoiminnot auttavat näkemään perinteisten jaottelujen ongelmat eivätkä sementoi luokitteluja.

Millaisia lehtiä on sitten nostettu laadukkaimmalle tasolle 3 nimenomaan hallinnon tutkimuksessa? Kun kriteerinä on se, että ainakin yksi luokittaja käyttää luokituksissaan termiä 'public administration' tai jotakin organisaatiotutkimuk-

seen liittyvää sanaa (yksi tieteenalaluokittaja voi mainita yhden lehden kohdalla montakin tieteenalaa), nämä lehdet ovat paneelissa 19 seuraavat: *Administration and Society*, *Environment and Planning C – Government and Policy*, *Governance – An International Journal of Policy Administration and Institutions*, *International Organization*, *Journal of European Public Policy*, *Journal of Law Economics and Organization*, *Journal of Public Administration Research and Theory*, *Journal of Public Policy*, *Journal of Social Policy*, *Philosophy & Public Affairs*, *Public Administration* ja *Public Administration and Review*. Organisaatio- ja johtamistutkimuksen huippulehdet tulivat mukaan tasolle 3 taloustieteen paneelin kautta. Näitä ovat: *Academy of Management Journal*, *Academy of Management Review*, *Gender Work and Organization*, *Information and Organization*, *Journal of Organizational Behavior*, *Organization*, *Organization Science* ja *Organization Studies*. Itse pidän näitä lehtiä tärkeinä hallintotieteen julkaisufoorumeina. Taloustieteen paneelin lehtien ulkomaisissa tieteenalaluokituksissa mitään näistä lehdistä ei linkattu termiin 'public administration'. Olisi toivottavaa, että erilaiset hakutoiminnot tällaisen linkkauksen mahdollistaisivat. Muutoin se jää vain tiedon hakijoiden oman valistuneisuuden varaan.

Julkaisufoorumin luokittelujen myötä on käyty vilkasta julkista keskustelua etenkin suomenkielisten ja muilla kuin englanninkielellä julkaisevien tieteellisten lehtien asemasta Julkaisufoorumi-luokituksessa. Nämä lehdethän ovat pääsääntöisesti 1-tason lehtiä. Samoja keskusteluja käytiin myös paneelin kokouksissa. Itse pidin esillä kaikkia paneeleja koskevan linjapäätöksen tarvetta. Yksittäisten lehtien sijasta asiaa pitäisi tarkastella ensin periaatetasolla. Kansainväliset lehdet eivät välttämättä näe suomalaisen yhteiskunnan empiiristä tutkimusta tieteellisesti mielenkiintoisena. Kotimaisilla kielillä julkaiseminen vaatii myös kannustimia, sillä muutoin etenkin akateemiselle uralle suuntautuvat nuoremmat tutkijat eivät näe kotimaisia julkaisuja houkuttelevina. Julkaisufoorumin ohjausryhmä päättikin helmikuussa muuttaa arviointikriteereitä suomen- ja ruotsinkielisten lehtien ja sarjojen osalta. Päätöstä varmaankin vauhditti myös 60 tieteellisen seuran kannanotto, jossa tosin arvioitiin julkaisujen laatuluokitusta myös muiden periaatteiden näkökulmasta.

Ohjausryhmä totesi päätöksessään, että tieteellisen julkaisemisen kieltä koskevat kysymykset ovat tärkeitä ennen kaikkea yhteiskuntatieteellisen ja humanistisen tutkimuksen kannalta. Päätöksen mukaan osa paneeleista (myös hallinnon tutkimuksen kannalta tärkeät paneelit) voivat halutessaan luokitella tasolle 2 ”suomen- tai ruotsinkielisiä johtavia tieteellisiä lehtiä, jotka kattavat tieteenalansa suomalaisen yhteiskunnan, kulttuurin ja historian erityispiirteitä käsittelevää tutkimusta mahdollisimman laajasti”. Paneeleilla on nyt mahdollisuus uudelleenharkintaan. Lisäkritereinä julkaisukanavalta vaaditaan kansainvälisen vertailun kestävä korkeatasoinen laadunvarmistusjärjestelmä. Kieleen perustuva yhteiskunnallinen vaikuttavuus tai kansainväliselle tiedeyleisölle suunnatun tutkimuksen julkistaminen kotimaisilla kielillä eivät vielä ole riittäviä perusteita nostaa lehtiä tasolle 2.

Hallinnon Tutkimus on nyt tasolla 1, samoin kuin esimerkiksi *Kasvatus*, *Sosiologia* ja *Politiikka*. Julkaisufoorumin ohjausryhmä tekee kevään 2012 aikana mainitun päätöksen mukaisia tarkennuksia julkaisujen laatuluokituksiin. Päätös on merkittävä myös Hallinnon Tutkimuksen kannalta. Mikäli nousemme tasolle 2, aika näyttää, millä tavalla tämä kannustaa kirjoittajia. Moni joutuu pohtimaan, millaisia meriittejä lehtemme kirjoitukset ovat tulevilla akateemisilla uramarkkinoilla.

Turo Virtanen